

ZA IZBOLJŠANJE LISTA
potrebujemo Vaše dobre volje. Vsek, ki
mu priporočate "Glas Naroda" ali ga
pridobite za naročnika, vam bo hvale-
šen, ker ste mu odprli pot k sreči lepemu
in zanimivemu čitvu. : : : :

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ČITATELJE OPOZARJAMO,
da pravočasno obnove naročni-
no. S tem nam boste mnogo pri-
hranili pri opominih. — Ako še
niste naročnik, pošljite en do-
lar za dvomesečno poskušnjo.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK

No. 180. — Štev. 180.

NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 4, 1938 — ČETRTEK, 4. AVGUSTA, 1938

Volume XLVI. — Letnik XLVI.

ANGLEŠKI POSREDOVALEC RUNCIMAN V PRAGI

"PREVIDNOSTI IN POTRPEŽLJIVOSTI JE TREBA, PA BO MOGOČE KOČLJIVO ZADEVO PRAVILNO URAVNATI"

Anglija upa, da se bo Runcimanu posrečilo odvrniti vojno v osrednji Evropi. — Obnašanje sudetskih Nemcev in Čehov pa tega upanja ne utemljuje. — Na postaji sta Runcimana pozdravila le praški župa in angleški poslanik.

LONDON, Anglija, 3. avgusta. — Lord Runciman je v torek odpotoval v Prago in Anglija upa, da se mu bo posrečilo pridobiti na času in odvrniti saj za to leto vojno v osrednji Evropi.

"Nespametno je lotiti se takega dela, ako nimaš upanja," je rekel lord Runciman na železniški postaji, ko ga je nek časnikarski poročevalec vprašal, ako ima kaj upanja v svoje poslanstvo.

Runcimanov prijazen nasmeh pa diplomatskim zastopnikom ni pregnal dvoma glede njegovega uspeha. Kot se obnašajo sudetski Nemci in Čehi, ne morejo zbuditi nikakega upanja na zaželen uspeh lord Runcimana.

Anglija pa v prvi vrsti želi, da bi lord Runciman uspel saj toliko, da za letos odvrne pretečo vojno. kajti ravno v tem času se vojne navadno pričnajo. Londonski krogi so prepričani, da Nemci ne bodo napadli, dokler bo lord Runciman v Pragi na misiji, katero ste sprejeli obe stranki.

Evropski diplomati gledajo na politični položaj samo od meseca do meseca in če bo lord Runciman odložil vojno saj do spomladi, se bodo oddahnili. Angleška vlada pa mu bo tudi hvaležna, pa če doseže poravnavo samo začasno.

Tako prijatelji kot nasprotniki Neville Chamberlaina pravijo, da je Chamberlain s tem, da je poslal lorda Runcimana v Prago, napravil zelo spretno potezo, kajti pozneje si bo lahko nad Čehoslovaško umil roke.

Kriza 21. maja je bila svarilni znak za Nemčijo, toda tudi Chamberlain je dobil trdnejše stališče, da more od Čehoslovaške izsiliti več koncesij, ki bodo zadovoljile Nemce.

Chamberlain more sedaj reči Čehom: "Stali smo pri vas 21. maja; sedaj pa od vas pričakujemo, da nam boste pomagali doseči mirno poravnavo."

PRAGA, Čehoslovaška, 3. avgusta. — Lord Runciman, ki ga je angleška vlada imenovala za neoficijelnega posredovalca med sudetskimi Nemci in Čehoslovaki, je dospel danes sem. Na postaji Woodrowa Wilsona sta ga pozdravila samo praški župan Peter Zenkel in angleški poslanik Basil Cochrane Newton.

Ker je bilo odločno poudarjeno, da Runcimanov obisk ni oficijelen, se predsednik Beneš in ministriški predsednik Hodža nista udeležila sprejema.

Pogajanja z ministrskim predsednikom Hodžom in delegacijo stranke sudetskih Nemcev se bodo danes začela. Kako bodo uspela, se še ne ve, toda neki član angleške komisije je rekel: — Že to je dobro znamenje, da se bodo pogajanja sploh pričela.

Runciman je rekel časnikarjem, da se ne bo prav nič prenagril, pač bo pa položaj študiral iz ozadja.

— Potrpežljivost in uvidenost bosta morali igrati največjo vlogo, — je dejal. — V političnem življenju sem že nad štirideset let. V tem času sem spoznal, da je mogoče doseči trajen mir v katerikoli zadevi edinole na podlagi splošnega sporazuma. Češka vlada in stranka sudetskih Nemcev sta izjavili, da sem jima dobrodošel. To me veseli.

Včeraj je konferiral dr. Hodža z Gustavom Roschejem in Ernstom Kundtom, ki sta pooblaščenca stranke sudetskih Nemcev.

Železni obroč okoli nemške meje

VOJNA NA KITAJSKEM

Kitajski so spustili vodo Jangcea na Japonce. — Japonci v oblasti ceste, ki pelje v Hankov.

ŠANGHAI, Kitajska, 3. avgusta. — Kitajci so odprli jezove mogočnega Jangcea, da ustavijo neprestano japonsko prodiranje proti Hankovu.

Nek japonski častnik je rekel, da so bila preplavljena obdelana polja, ko so Kitajci odprli jezove 135 milj od Hankova po Jangceu navzdol in 10 milj nad Kjukjangom. Japonci niso zadeli na nikak odpor, ko so se polastili ceste, ki pelje v Hankov.

S tem, da so Kitajci odprli jezove, se drže iste strategije, ki je zadržala Japonce pri Čengčovu, 300 milj severno od Hankova. Japonci so hoteli imeti Čengčovu za oporno postojanko v svojem prodiranju proti jugu ob Peiping-Hankov železnici, ko so Kitajci razstrelili jezove Rmene reke in preplavili obširne planjave.

Medtem ko so Japonci pričeli ob Jangceu prodirati dalje v notranjost dežele, so jih pričeli kitajski četaši napadati v ozadju, tako da ne morejo popolnoma obvladati zavzetega ozemlja. Japonci morejo samo držati glavne ceste in mesta.

Japonci priznavajo, da jim kitajski četaši prizadevajo velike preglavice in pravijo, da so pobili 500 Kitajcev med Šanghajem in Hangčevom.

Kitajski zanikujejo, da bi Japonci ob Jangceu kaj napredovali in pravijo, da so bili ustavljeni in da čakajo na ojačenja, predno bodo mogli zopet ponoviti svoje prodiranje proti zapadu.

PEIPING, Kitajska, 3. avgusta. — Kitajske vojaške oblasti so mnenja, da je mogoče vsak čas pričakovati, da bodo Japonci pričeli prodirati proti Pučovu v južnem Sansiju. Kitajci so se že spopadli z Japonci južno od Čišija in so se morali umakniti proti jugu.

Japonci poročajo, da je hotel kitajska osma komunistična armada napasti Tajhsijen, severno od Tajjana, toda se je morala po večurni bitki umakniti.

TRDNO SPANJE

IPSWICH, Mass., 2. avg. — Wm. Hurwitz je zaspal pri kolesu. Njegov avtomobil je zavozil s ceste. Podrl je petdeset čevljev ograje, devet cementnih mejnikov, tresčil potem v drevo in obstal. Ljudje so bili prepričani, da je voznik mrtev. Ko so ga dvignili s sedeža, se je pretegnil, zazelhal in rekel: — Salamensko sem trdno spal.

MADŽARSKA SE POGAJA ZA OBOROŽITEV

Pogajanja so v teku z državami Male antante. Anglija pozdravlja sporazum Bolgarske z Balkansko zvezo.

PRAGA, Čehoslovaška, 2. avgusta. — Uradno češko časopisje z veseljem pozdravlja solunsko pogodbo, po kateri je Bolgarska dobila pravico za oborožitev ter pravi, da je ta pogodba lep zgled za Madžarsko, da mu sledi.

"Madžarska vlada se pogaja s članicami Male antante za pravico oborožitve in bo obenem vsem trem državam izrazila nenapadno politiko," — pravi neki praški list.

Mala antanta je pripravljena dovoliti Madžarski, da se oboroži, toda zahteva od nje zagotovilo, da oborožitev ni napadena proti njej. Madžarska je pokazala voljo, da to stori, toda ne v popolno zadovoljstvo Male antante, ker tega ni obljubila antanti kot skupini, temveč samo posameznim trem državam.

Mala antanta bo zadovoljna, ako so zagotovitve vsaki državi enake. Madžarska pa hoče te izjave sestaviti z različnim besedilom, s čimer Mala antanta ni zadovoljna.

22.000 OSEB BO DOBIL UMETNE ZOBE

Newyorški departament za oskrbo reževev je sklenil pogodbo z devetimi privatnimi laboratoriji za nabavo 22.000 setov umetnega zobovja. Med newyorškimi reževi, ki dobivajo relief, jih je namreč 22.000, ki potrebujejo umetne zobe.

POPRAVEK PO ŠTIRIDESET TIH LETIH

MINNEAPOLIS, Minn., 2. avgusta. — V uredništvo nekega tujakunjskega lista je prišel star možak ter rekel: — Pred štiridesetimi leti, za časa špansko-ameriške vojne, ste poročali, da je Jesse L. Stegner padel v boju. To ni bilo res. Jesse L. Stegner sem jaz, in kot vidite, sem še vedno živ. Prosim popravite.

List je objavil popravek.

ITALIJA MORA PRIČETI

PARIZ, Francija, 3. avg. — Nek uradnik francoskega vnajnega urada je rekel, da mora sedaj pričeti Italija, da se obnove med Francijo in Italijo pogajanja za prijateljsko pogodbo.

Pogajanja so bila pred nekaj tedni vstavljena, ko je rekel Mussolini, da se Italija in Francija v španski državljanski vojni nahajata na nasprotnih straneh barikad.

FAŠISTI SE OBUPNO BRANIJO

Republikanci so bili vrženi čez Ebro nad Tortoso. — Republikanci pa to zanikajo.

SARAGOSA, Španija, 3. avgusta. — Fašisti nadaljujejo svojo močno protiofenzivo, ki so jo pričeli včeraj. Kot zagotavljajo fašistični častniki, bodo s to ofenzivo republikance pognali čez Ebro in v postojanke, iz katerih so pred enim tednom pričeli svojo ofenzivo.

Republikanci Gandese še niso zavzeli in tudi niso prerazlagali ceste med Alcanizom in Gandeso. Fašisti pravijo, da republikanci niso prišli dalje kot do Corbere, ki je oddaljena od Gandese 4 milje.

Fašistično poročilo pravi, da so bili republikanci vrženi čez Ebro nad Tortoso.

Fašisti priznavajo, da je prekoračilo Ebro okoli 30.000 republikancev, toda so mogli pripeljati s seboj le malo artilerije in tankov in sploh nobenih topov proti tankom, vsled česar fašistični aeroplani nimajo mnogo ovir in so že podrli 14 potonskih mostov, ki so jih ponoči republikanci zgradili čez Ebro.

BARCELONA, Španija, 3. avgusta. — Fašisti že drugi dan napadajo republikanske postojanke ob Ebru, toda bojna črta ostane neizpremenjena. Iz tega je razvidno, da fašisti ne morejo zbrati dovolj močne armade, da bi mogli pričeti s kako močno protiofenzivo, republikanci pa še niso dovolj močni, da bi mogli zavzeti Gandeso.

Republikanci so tvegali zelo mnogo, ko so pričeli ofenzivo zapadno od Ebra, ker s seboj niso mogli spraviti čez reko mnogo artilerije in tankov, fašisti pa so mostove za njihovi hrbtom porušili.

Kamnitni in železni mostovi o bili že porušeni tekom fašistične ofenzive, v kateri so vdrli v Aragon in republikanci morajo graditi samo pontonske mostove, katere pa jim fašistični letalci ravno tako naglo podirajo.

40 CENTOV ZA ČIŠČENJE ČEVLEJ

COVINGTON, Ky., 2. avgusta. — Chester Cotton, ki čisti čevlje v neki tukajšnji brivnici, dela precej dobro kupčijo. Pred rokoborbo med Joe Louisom in Maxom Schmelingom je stavil z nekaterimi moškimi, da bo Louis zmagal. Takle je bil njegov predlog: — Če zmaga Louis, mi boste desetkrat plačali za čiščenje čevljev po 40 centov. Če zmaga Schmeling, vam bom čevlje desetkrat zastoj očistil.

Trideset jih je stavilo.

NEMČIJA BO OB SVOJI MEJI ZGRADILA MOČNE UTRDBE

BERLIN, Nemčija, 3. avg. — Omrežje utrdb, ki ga je Nemčija zgradila na strateških krajih ob svoji meji, ali pa ga še gradi, naglo prehaja v pravi železni obroč ob celi zaviti meji. To je razvidno iz besedila odredb, po katerih so bile zaprte nekatere zone ob meji.

POPLAVE NA JAPONSKEM

Na tisoče ljudi je brez strehe v Osaki, Kobe in Kijotu. — Železniški promet vstavljen, mostovi so porušeni.

TOKIO, Japonska, 3. avgusta. — Vsled neprestanega deževlja od nedelje so nekateri deli v Kobe, Osaki in Kijotu pod vodo.

Železniški promet med Kobe in Osako je bil vstavljen. Okoli 1000 hiš v Kobe je popolnoma, ali deloma pod vodo.

Jezovi ob reki Sumijosi so razpokali.

Voda v Osake, Kobe in Kijotu pa vpada. Človeških žrtev sicer ni bilo, toda škoda na lastnini je zelo velika.

V Kijotu je voda odnesla štiri mostove, več drugih pa je v nevarnosti, da se zrušijo. Voda je zalila 500 hiš.

Prefektura Hijogu naznaja, da je voda odnesla 1600 hiš, da so jezovi popokali na 14 krajih, da je bilo porušeni 25 mostov in da so obsežna polja preplavljena.

V Osaki prefekturi je pod vodo 9473 hiš, jezovi so popokali na odveh krajih in voda je odnesla en most. V Osaki stoji 751 prekoceanski parniki.

V Esime prefekturi je utonilo 9 oseb, 24 hiš se je podrla, 3777 hiš pa je pod vodo in porušenihi je bilo 15 mostov.

LEWISOV ODBOR TOŽEN ZA ODŠKODNINO

WASHINGTON, D. C., 3. avgusta. — Narodna zveza industrijskih zavarovalnih agentov toži C. I. O. Za milijon dolarjev odškodnine. Zveza pravi, da so jo C. I. O. uradniki označili za kompanijsko unjo, vsled česar je izgubila pri javnosti ugled.

PO 25 LETIH NAJDEN STAN

AMMON, Idaho, 3. avgusta. — Pred 25 leti, kmalu po svoji poroki, je Mrs. M. Brown izgubila svoj poročni prstan na polju sadkornega trsa. Ko pa so pred nekaj dnevi preorali njivo, je bil prstan najden.

Odredba postavlja zaprte zone, ki so že bile utrjene, ali pa se še utrjujejo, ne samo na zapadni meji proti Holandski, Belgiji, Franciji in Švici, temveč tudi ob čehoslovaški meji in kar je najvažnejše, tudi proti dolgi poljski meji. Utrjeno je tudi obrežje Baltika in celo obrežje Severnega morja.

Nemčija samo ni utrdila svoje meje proti Danski in Litvinski. Glede meje v bivši Avstriji odredba ničesar ne omenja, toda najbrže Nemci zelo utrjujejo svojo tamošnjo mejo proti Čehoslovaški.

Po tej odredbi je prepovedano vsem tujim oboroženim silam, kakor tudi vojaškim atašejem stopiti v te obmejne zone, drugim pa je vstop dovoljen samo proti posebnim izkaznicam.

Nove zone, v katere je vstop prepovedan so razum ob francoski meji, naslednje:

Vsa meja v Šleziji proti Poljski in Čehoslovaški, nato da lije proti severu na Pomorjanskem do Baltika; cela meja Vzhodne Prusije; Severno morje od Holandske do Danske ter vojna pristanišča Kiel in Wilhelmshaven, slednje pa vzhodna meja na Bavarskem proti Čehoslovaški.

Vsled utrjevalnih del je privatno grajenje skoro popolnoma prenehalo, kajti vlada je v to delo poklicala vse delavce, da so utrdbi čim prej dogotovljene. Tuji opazovalci cenijo število delavcev, ki so zaposleni pri teh delih na 500.000.

Ne samo, da Nemčija nagro utrjuje svoje meje, je tudi vsem kmetom vkazala, da do 15. avgusta pospravijo svojo pridelke, ker bo po tem dnevu potrebovala konje vojaška uprava. 15. avgusta se bodo pričeli divizijski manevri, katerim bodo sledili korni manevri.

PRED SMRTJO SE JE PREMISLIL

V New Yorku se je Austin Haviland navključ življenja. Napisal je oporočo in par poslovnih pisem svojim prijateljem. Nato je izpil strup. V želodcu je našel tako strašno bolečino, da jih ni mogel več prestajati. Telefoniral je po ambulanco. V bolnišnici so mu zdravniki sprali želodec, in bo okrevljal.

Naročite se na "Glas Naroda," najstarejši slovenski dnevnik v Ameriki.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Saka, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list za Ameriko
in Kanado \$6.00
Za pol leta \$3.50
Za četrt leta \$1.50
Za New York za celo leto \$7.00
Za pol leta \$3.50
Za inozemstvo za celo leto \$7.00
Za pol leta \$3.50

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Pod vaško lipo.

Piše kakor misli FRANK KERŽE

KJE JE STEBER SVETOV- NEGA MIRA?

Ali se še spominjate, kje je cyropska smodnišnica? Kje so tista velika skladišča dinamita z žnoro in kapslem, da ni treba drugega, kakor vreči ogorak, pa bo Evropa v ognju?

Mi, ki smo preživeli svetovno vojno, se bomo spominjali tega. Težje bo za tiste, ki so tedaj šele rastle. Zakaj če danes vržeš v javnost vprašanje, kjer je smodnišnica Evrope, ti bo vsak rekel: v Nemčiji pri Hitlerju.

Toda nekaj ni bilo tako. V časih, ko je bil Dunaj še cesarska prestolnica, ste čitali slednji dan po nemških listih bajke in basni o divjem Balkanu.

In pa laži—toliko jih je bilo. Vse to je bilo seveda premišljeno do tiste vsenemške klike, ki je gradila most po glavah jugoslovanskih tje do Carigrada in potem naprej do perzijskega zaliva.

Kakšna premišljena lumparija je bila to od strani cesarskega Dunaja, se šele danes vidi, danes po dvajsetih letih prestanih preizkušenj. Ne Nemčija, Francija, Anglija, Italija ali katerakoli druga država—ubogi, prezirani in zasmehovani Balkan je bil tisti, ki je postavil steber svetovnega mira. Balkan je tisti, ki ga drži in polagoma zbira okoli sebe vse, ki nosijo sren mir in dobro voljo.

Kdo se ne spominja male antane — držav Jugoslavije, Rumunije in Čehoslovaške? Kdo ji je dal že to ime? Če se ne motim, Madjari in sicer v posnehi oni drugi veliki antanti, v kateri so bile Francija, Anglija itd. za časa svetovne vojne. Ampak ta-le smeh je polahko izginil raz lice Madjarske in vseh tistih, ki so mislili, da je to kake prazna skupina od danes do jutri. Zakaj mala antanta je imela do danes tako odločen vpliv na svetovne dogodke, da jo smatram za drugi najvažnejši faktor, da ni svet do danes v drugem svetovnem klanju. Prvi faktor je vsekakor Rusija—tista skrivna, mistična sila, kateri nikdo ne ve, kje se začne in kje neha. Precej za njo pride—mala antanta. Ne mislite, da je Mussolini za zabavo metal milijone za vtrdbe ob Jugoslaviji, ali da so Madjari zastojali žrtvovali za tiste hrvaške hajduke, ki so delali na to, da se Jugoslavija poruši.

Zapisal sem kredit mali antanti—pa nič za to, če ga prenesem na nekaj večjega in popolnejšega, to je balkanska antanta. Je to nekaj drugega od male antante, zakaj namesto Čeho-Slovaške pride zraven Turčija, Grška in od včeraj, to je od nedelje 31. julija tudi Bolgarija.

Zadnje nedeljo je torej bilo—ko je bolgarska mladina—pred vsem seveda dijaki—demonstrirala veselja po sofiskih ulicah, ko je zaznala za velik dogodek: Bolgarija je zopet nekdanja svobodna Bolgarija. V tistem zgodovinskem mestu, odkoder sta prišla v sedmem stoletju sveta brata Ciril in Metod, v znamenitem Solunu, sta se sestala predstavnik bolgarski, ministrski predsednik Jurij Kjozejanov in grški minister-predsednik kakor točasn predsednik balkanske antante Ivan Metaxas. Tam sta podpisala pakt, po katerem daje balkanska antanta vse pravice do zdaj prikrajšani Bolgariji.

To je največje važnosti. Kakor se spominjate, je bil pred nekako letom dni sklenjen prijateljski pakt med Jugoslavijo in Bolgarijo za vse večne čase. In danes po letu dni je prišla Bolgarija na prag mogočne zgradbe — balkanske antante,

dobila vse, kar je bilo nekdanjono, zajedno pa se zaobljubila, da ne bo nikdar več reševala spornih vprašanj z — vojsko.

Tako imamo zdaj v balkanski antanti sledeče države: Jugoslavijo, Grško, Turško, Rumunijo in Bolgarijo — kar se pravi: ves Balkan je zedinjen. Združen stoji za svoje pravice in združen bo branil tistega zaveznika, ki bi bil napaden od katerekoli vlasti.

S tem činom so revni in zaostali balkanski intrigi in delave pokazali Evropi in vsemu svetu, da je bila dunajsko-vsenemška laž. Človeku je skoro zadostilo, da je danes tisti Dunaj, ki je stoletja zasmehoval, tlačil in koval načrte proti Slovanom — čisto tako, kakor Kurja vas napram beli Ljubljani. V Veliki Nemčiji je izgubljen. Balkan pa stoji s svojimi narodi kakor svetoven miroven steber, viden in poznan, kakor boginja Svobode v našem newyorškem zalivu. Vse mahinacije dveh fašističnih držav, Nemčije in Italije, so s tem preprečene. Garancija za svetovni mir je poleg Rusije—balkanska antanta. In če se spomnite, da je te dni izjavila Anglija, da je nje na fronta—ne več na Renu, ampak na Donavi, potem veste; da si bo ob Balkanu vsak opekel prste, kdor jih bo stegnil.

Slovenci kot del Jugoslovancev oziroma: Jugoslovani, smo bili vsa leta od svetovne vojne nekam pobiti. Ni nam bilo prav, da bi se grdo gledala Jugoslovani in Bolgar, ker smo vedeli, da to ni naravno, pač pa umetno, zanešeno vsled raznih intrig. Komaj smo čakali trenutka, da preneha to sovraštvo in se začne zopet resnično prijateljstvo. Vse korake v tem oziru je storil že pokojni mučenik, jugoslovanski, kralj Aleksander, ki je šel kljub vsem pretnjam in nevarnostim v Sofijo, glavno mesto bolgarsko. Po njegovi tragični smrti je nadaljevala vlada jugoslovanska in bolgarska s prijateljskimi stiki, dokler ni prišlo do znanega sklepa večnega medsebojnega prijateljstva.

In zdaj še do novega člana balkanske antante — skoro dvigrel tako dobro, da bi človek rekel: predobro. Zakaj razven male Albanije z manj, kakor milijon ljudmi je ves Balkan zaprt in zavzet.

Ni pa to še vse. Madjarska ni sicer del Balkana, ampak če hoče obdržati to malo, kar ima, se nima nikamor drugam naslanjati, kakor na malo antanto ali še boljše: na balkansko antanto. Zakaj Madjarska bi bila v Nemčiji v nekaj letih vtopljena. Važno pa ni za balkansko antanto, da pride zraven, pač pa je veliko in življenjsko vprašanje za Ogre. Zakaj tiste sanje o povratku nekdanje Madjarske z do brimi, zlatimi časi so zastoj. Svet ne gre nazaj. In za vse je obračun. Tisoč let je minilo, kar so pridrevli divji Madjari in porazdelili Slované v severne in južne. Tisoč let so živeli in uživali—zdaj je pa čas, da plačajo račun. Kaj postanejo, je vsejedno, le to je gotovo, da ne morejo ostati to, kar so.

Večkrat mi je hudo, da moramo baš Slovenci biti tako majhen narod, da nas ni takorekoč nikjer nič. Pa se potolažim s tem, da imamo na vse strani same brate. Je dobro, če se more pomiriti človek po vzgledu tistega Črnogorca: nas in Rusov je okoli sto milijonov. Mi bi lahko rekli: nas z našimi brati vred bo okoli dvestopetdeset milijonov.

Koliko so pomazni narodi na Balkanu napredovali po svetovni vojni, je skoro neverjetno. W. T. Ellis, ki je v pretečenih mesecih potoval po Turčiji — da vzamem za vzgled nekdanj najbolj divjo in zaostalo — piše med drugim: "Turška je moderni čudež. Svet sploh nima pojma, kako se je izpremenil od svetovne vojne. Zdi se, da so to le sanje in ne živa resnica. Turška je danes država reda, mira in napredka."

Z balkanskimi državami povezana v trdno celoto, v katero se zastoj zaletujejo imperijalisti zapadne Evrope. Stoletja največji sovražniki med sabo — Grki, južni Slovani in Turki — so kakor bratje.

Turška sama nima pravzaprav nobenih sovražnikov danes. Vseh nekdanjih intrig ni več. Na Turškem je tako, kakor hoče njihov vodja in vladar, Mustafa Kemal Atatürk.

Ko je bila Turška razkosana po svetovni vojni, ni to narodič bolelo. Naj gredo drugi, kamor hočejo — da le oni sami ostanjo skupno. Turška ne želi nikogar podjarmiti — torej od nikoder nič ne zahteva in nikomur nič ne daje. Turška niti ni več to, kar je bila nekdanj: mohamedanska država. Zakaj v Turški vlada enakopravnost vseh ver in nobene vere duhovnik ne sme na ulico v kaki posebni obleki ali s kakim posebnim znamenjem. Zato morajo si mohamedanski duhovniki in redarji nositi zunaj navadne, čestne obleke.

Kakor znano, so Turki prvi rešili vprašanje drugih narodov. Grke so spravili na Grško, vzeli so pa Turke. Armence so poslali v svojo državo, ki je pod ruskimi sovjeti. In tako je danes vse zadovoljno.

Kdor je poznal nekdanjo Turško in pride zdaj tje, skoro ne verjame svojim očem. Ko sem prvič potoval pred mnogimi desetletji, je bilo z navadnim vozom in vojaško stražo. Danes pa greš z vlakom v moderni spalnici, kakor po Ameriki.

Po kmetih se sicer še vidi mnogo domače noše, razven fesa, turbana ali pokrivala za obraz. To vse je odpravila turška vlada. Po mestih pa se oblačijo tako, kakor drugje po svetu. Skupina turških inteligentov ali trgovcev se nič ne loči od enakih v Londonu, Parizu ali Ameriki.

Kakor znano, je Mustafa Kemal Atatürk zavkazal, da mora imeti vsak človek svoje posebno ime. In tako so dobili vsi imena. Pišejo—ne več s turškimi kavkami, ampak z latinico, kakor mi. Mnogo tujih izrazov so opustili. Danes imajo jako razširjeno časopisje in tudi nepismenost je močno izginila.

Turki so bili pred svetovno vojno v mnogoženstvu. Danes tega ni več. Vse ženske so danes odkritega obraza in enakopravne ter prav delavne. Nekdanja skrivnostna Turkinja je danes živahno dekle ali žena, ki se uveljavlja povsod. Ima volilno pravico in jo najdeš povsod: v družbah in zakonodaji.

Včasih so rekli, da niso Turki dobri za trgovino ali da so preleni za kako obrt. Ne danes. Če imaš kaj opraviti v turški trgovini ali pisarni, se kmalu prepričaš, da dosega, če ne prekašajo druge narode. Vsak človek, ki potuje, najde med Turki več vrljivosti, kakor kje drugod.

Bil sem pred svetovno vojno velik kritik vsega turškega. Zdaj pa ne morem biti drugega, kakor velik občudovalec njihovega napredka. Svoječasno so me ven vrgli iz cerkve svete Sofije v Carigradu, ker sem bil preveč radoveden in sem pod barvo iskal starih mozaikov. Danes to ni več cerkev, ampak prvovrsten muzej. Vse nekdanje turško slikanje so o-mili in danes vidiš čudovito umetnost ljudi pred več kot tisoč leti. Včasih so Turki uničevali glave starih kipov, latinskih in grških, ker je bilo po

Mohamedu prepovedano vpo-dobljevati človeško obličje. Danes pa najdeš v zadnjem selu podoba njihovega vodja — Kemal Paše.

Ko so se Turki umaknili s svojim glavnim mestom iz Carigrada, so si zbrali Angoro. Bila je tedaj k večjem velika turška va, tako starinska in zapuščena, kakor vse drugo. Ako prideš danes tje, najdeš krasne bulevarde, moderna poslopja, palače in apartamente. Moreš primerjati to mesto z najmodernejšimi v Evropi ali Ameriki.

V oddaljenem Kajzerji sem našel veliko tovarno za aeroplane in poleg tega moderno tkalnico z najboljšimi stroji. Vse je ru-kega izdelka, zakaj Rusija in Turška ste veliki prijatelji.

Turški narod je danes res svoboden in srečen. Vse starinsko je opustil in stremi za resničnim napredkom. Turki ne marajo biti več igra drugih vlasti, kakor je bilo to poprej. Zato so pa v balkanski antanti, ki je vredna skupina vseh, nekdanj zatiranih in preziranih narodov.

Vidite, tako pišejo danes o Turški, da navedem samo eno izmed balkanskih držav, kako si je opomogla, odkar ima—mir. Mir pred vsemi intrigami, zlasti pa pred Dunajem.

Tako delamo Slovani za svetovni mir. Prvi in največji steber—Rusija, drugi, če ne večji, pa zanimivejši — mala antanta in balkanska antanta. V mali antanti ste izmed treh držav dve slovanski — v drugi ste tretja. Zakaj če Čehoslovaška i-šče ozadja in varnega kota, ga skoro ne najde drugod, kakor v balkanski antanti. Še več.

Da je naša domovina ostala svobodna, da še danes živi tista Jugoslavija, o kateri se ni vedelo drugega, kakor da kmalu izgine, je pred vsem zaslugi slovenskih narodov samih. Kakor imajo Angleži v svoji naravi kramarstvo, Nemci vojne in krvoprelitje na debelo, tako imamo Slovani nekaj, ki se imenuje: mir. Zanj delamo in zanj se žrtvujemo, zakaj mir je ena polovica našega življenja, druga je pa kruh.

Četudi živimo daleč od svoje domovine, vsekakor zasledujemo z živim zanimanjem vse pojave in se srčno veselimo vsakega resničnega napredka naših bratov na vseh koncih in krajih. Dokler ni bilo sprave z Bolgarijo, je bila Jugoslavija še vedno v nevarnosti. In balkanska antanta brez Bolgarije ni celota, pač pa hleb, katere-mu manjka ena četrt. Zakaj varnost in bodočnost Jugoslavije ni v tem, kar nudijo Italija in Nemčija — pač pa v tem, kar si Jugoslavija s svojimi sosedi sama postavi. In vsa ta združena celota se zopet mora nasloniti—na Rusijo in nikamor drugam ne. Ta je naravni zaveznik in edina garancija za resnično bodočnost. Je sicer dobro imeti v šopku tako evetlico, kakor je Francija, toda le tedaj, če je v njem tudi—Rusija.

Ne gre drugače in ne sme iti drugače. Nemci in Lahi so "OK" dokler in kar koristi imamo od njih — toda med prijatelje in zaveznike bi jih jaz nikdar ne djal.

Ali jih pa tudi ne rabimo. Ali ni nas, Slovanov, dovolj, da se uspešno branimo napram vsem sovražnikom, če smo združeni? Zakaj iskati pomoči pri tujih sosedih, če imamo vse doma?

Vojna na Daljnem iztoku... Francija je utrdila zvezo z Anglijo... Fašisti dirjajo po Španiji... Hrvati se hočejo odcepiti od Jugoslavije... Sedemnajst milijonov nezaposlenih... Svet se maje v svojih tečajih...

Največji slovenski dnevnik v domovini je po objavil na prvi strani sledeče senzacionalno poročilo: — Hud veter smo imeli večeraj. Na Poljanskem nasipu je gospodu F. Kunčiču vzel klobuk...

Peter :: Zgaga

Te dni sta me obiskala na domu prijatelji Čali Korč in njegova žena. Za petindvajseto obletnico poroke sta šla pogledat v staro domovino, pa sta se precej naglo vrnila. Velika farma, ki jo imata v Fort Plain, N. Y., težko prestaja dva meseca brez pravega gospodarja.

— Kako je v domovini? — sem vprašal Čalija.

— I, tako, tako. V tridesetih letih se mnogo izpremeni. In kdor je trideset let živel v Ameriki, mu ni tam več obstanika. Izvzemši, če bi imel prav dosti denarja. In svet se je vse izpremenil in predrugačil. To se pravi — ljudje. Zdelo se mi je, da imam precej zlahte, nikdar pa nisem mislil, da toliko kot sem jo videl prvi dni po svojem prihodu. Nečakov, nečakini, bratrancev in vse zlahte do devetega kolena je bila cela vojska. Če bi dal vsakemu samo po grošu, bi mi zmanjkalo za pot v Ameriko.

Od Jožeta Zelenca mi je prinesel steklenico s posvetilom: — "To naj ti bo, za dušo in sree in za — nogo."

Pokujim. Jagodjovec. Če pije Jože takega, ni čuda, če je v par dneh prehodil doberšen del Gorenjske, se povzpela na Stol, si ogledal Škofjo Loko in se v Zireh pripravil za pot preko sv. Treh kraljev. Rovt in Podlpe nazaj na Vrhniko.

Jaz sem napravil dva požirka (več ni bilo v steklenki) in sem zautil v udih tako ugodje, da bi najraje zaplesal, toda noga je rekla, da ne. Če bi ga bilo nekoliko več, bi se mogoče še noga dala pogovoriti.

Če bo prišel Jože v Ameriko? — ste radovedni. Ne rečem ne tako, ne tako, ker sem ga bil že enkrat polomil s svojim prerokovanjem.

V listu sem čital, da je umrl duhovnik Smolej, ki je zupnikoval po raznih slovaških naselbinah, predno je prišel v Ameriko, je bil pa avstrijski vojni kurat. Velik dobričina in ponosen na svoja soldaška leta.

Nekoč sem ga videl fotografiranega v sodaški kapi in duhovniški obleki. Pod fotografijo je bil ponosno zapisal: — Mi smo mi, ki smo Francelna služili.

Kaj je resnična dobrodelnost? Če daš golumu obleko, mu daj tudi čevlje, srajco in klobuk, da bo oblečen. Če daš lačnemu klobaso, mu daj še kruha in če moreš tudi kozarec vina, da se bo podprl kot se spodobi.

To človekoljubno stališče je nedavno zavzela newyorški reliefna oblast. Med reveži, ki dobivajo relief, jih je dvaindvajset tisoč setov umetnih zob je bilo naročenih zanje. Tako je prav in pošteno. Posebno če se pomisli, da kruh, ki so ga primorani uživati, ni posebno svez in mehak.

Vojna na Daljnem iztoku... Francija je utrdila zvezo z Anglijo... Fašisti dirjajo po Španiji... Hrvati se hočejo odcepiti od Jugoslavije... Sedemnajst milijonov nezaposlenih... Svet se maje v svojih tečajih...

Največji slovenski dnevnik v domovini je po objavil na prvi strani sledeče senzacionalno poročilo: — Hud veter smo imeli večeraj. Na Poljanskem nasipu je gospodu F. Kunčiču vzel klobuk...

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.35	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.25	Lir 200
\$ 7.20	Din. 300	\$ 29.50	Lir 300
\$ 11.85	Din. 500	\$ 57.00	Lir 500
\$ 23.00	Din. 1000	\$ 112.50	Lir 1000
\$ 45.00	Din. 2000	\$ 217.50	Lir 2000

KER SE CENE REDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Se izplačilo veljih smekov kot zgoraj navedeno, bodisi v dolarjih ali brez dovoljenja se boljše pogaja.

Izplačila v ameriških dolarjih

Na izplačilo \$ 1.— morate poslati	\$ 1.25
\$ 10.—	\$ 12.50
\$ 25.—	\$ 31.25
\$ 50.—	\$ 62.50
\$ 100.—	\$ 125.00

Prejemnik doli v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CARLS LETTER SA PRIJETOBRNO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

POŠILJATELJE OPOZARJAMO.

Nad izplačilo pri pošiljateljih obročaj vate (naprimer sto, dvesto, tisoč) določeno izplačilo, ki jih izplačilo se na izplačilo izplačilo, pač pa po pošiljatelju izplačilo se na izplačilo izplačilo.

Vesele in žalostne vesti iz slovenskih naselbin

DRUŠTVENO GIBANJE V NEW YORKU

Že več tednov imamo zelo vroče in se kar kuhamo v sopari. Skoraj vsak dan je dež, po dežju pa, namesto da bi se ohladilo, je pa še bolj vroče. Posebno v newyorškem subwayu je kakor v parni kopeli.

Srečni tisti, katerim razmere dopuščajo, da lahko zapustijo mestno zidovje v poletnih mesecih. Veliko je ljudi, kateri bi lahko šli na deželo za nekaj tednov, kajti časa imajo dovolj, samo ...

Slovenci imamo veliko pregovorov in jih rabimo ob različnih prilikah, da dokazemo, da je resnica, kar je bilo. Včasih tudi prerokujemo, kaj vse še bo. V mislih imam pregovor, ki pravi: "Čas je zlato."

Kar se tiče prostega časa, ga imamo toliko, posebno nekateri, da ne vemo kam z njim. Slovenski slavnikiarji v New Yorku ga imajo toliko, da bi morali imeti cele kupe zlata. Seveda, pregovor velja samo za nekatere in to ob gotovem času in na pravem mestu.

Prejšnja leta je šlo veliko Slovencev iz New Yorka v gornji del države k slovenskim farmarjem, kjer so prebivali poletje ali vsaj nekaj tednov. Letos so pa z nekaterimi izjemami ostali vsi v mestu. Vzrok je tudi v tem, da je letos prvo leto, in če se ne motim, prvič v zgodovini dežele, da dobijo brezposelni podporo, katero morajo plačati gospodarji državi, kadar delavce dela. Vsaki teden se je treba enkrat javiti na uradu. Denar pa vsak rad vzame, tudi tisti, ki so proti predsedniku Rooseveltu in njegovemu New Dealu.

Značilen je pregovor: "V sloji je moč!" Posebno delavci moramo to vpoštevati in podpirati. Pri volitvah pa voliti zastopnike, ki so delavcem naklonjeni.

Potrebno pa je tudi, da se Slovenci med seboj bolj združijo, posebno pri javnih nastopih in domačih prireditvah. Leto za letom nas je manj oziroma mi starejši, novih priseljencev ni, mladina je pa po večini bolj ameriška kot pa slovenska.

Kakor je razvidno iz vabil, se Slovenci v Brooklynu zavedajo dolžnosti skupnega delovanja. Priredijo namreč dva piknika, enega Slovenci, drugega pa skupaj z brati Hrvati.

Prvi piknik prirede slovenska kulturna društva: slov. pevsko društvo "Slovan", slovensko pevsko in dramsko društvo "Domovina" in Brooklyn Tamburica orkestra v nedeljo 21. avgusta v Charles Garden's parku, 60-18 Metropolitan Ave., Ridgewood. Drugi piknik pa prirede združena slovensko-hrvatska podpora in kulturna društva 28. avgusta v Češki dvorani 29-19 — 24th Ave., Astoria, L. I.

Kolikor je meni znano, gori omenjeni pikniki niso političnega značaja ampak samo za boljše medsebojne razumevanje. Nekateri rojaki ne pridejo na prireditve tega, drugi zopet onega društva, itd. V tem pa, da ima več društev skupno zabavo, mislim, da bo vstreženo vsem.

Precejšnje število naših ljudi pa sploh nikoli ne pride na prireditve slovenskih društev ali pa komaj enkrat vsakih par let. Ako pridete na slovenske zabave, ste vendar domač med domačini. Če ste pa vedno doma, ali pa hodite iskati razvedrila kam drugam, ste tuje med tujimi.

Zatorej, Slovenci, podpirajmo slovenska društva in njih prireditve!

Poročevalec.

HIPODROME OPERA CO.

ki izvaja opere po ljudskih cenah, bo v letošnjem poletju imela svoje predstave na Randall's otoku ob Triborough mostu in na Jones Beach, L. I. Predstave na Randall's Island:

6. avgusta — La Traviata.
7. avgusta — Cavalleria Rusticana.

Predstave na Jones Beach:
5. avgusta — Aida.
6. avgusta — Carmen.
12. avgusta — La Traviata.
13. avgusta — Cavalleria Rusticana.

1898

1938

Sodobje 40 Let

Jugoslovanska Katoliška Jednota

Glavni stan in lastni dom:

Ely, Minnesota

\$5,677,744.00

je izplačala v vseh podporah svojim članom od časa njene ustanovitve.

Kadar se zavarujete, potrebujete dobro, varno, zanesljivo in točno zavarovalnico. Štiridesetletna preiskunja vam je najboljša garancija. In če še dvomite, vprašajte dolgoletne člane, ki se počutijo najbolj svobodno in bratsko v najboljši bratski podporni organizaciji v Ameriki.

Skupna imovina:

\$2,260,028.00

SMRTNA KOSA V BARBERTON, OHIO

Izmed vseh novic, ki sem jih že poslal na uredništvo lista, mi je bilo najtežje poročati o smrtnih slučajih. Kajti vsak tak slučaj pomeni, da je bil ponovno zadan udarec slovenskim priseljencem, katerih število se krči od leta do leta.

Najčestše se pa tako pripeti, da smrt baš tja poseže, kjer je je najmanj treba. In tako se torej zgodi, da marsikomu smrt prekriža račune. Eden in drugi se trudi vse življenje in težko pričakuje tistega časa, ko mu bo življenje olajšano. Končno se pa zgodi, da to olajšanje prinese kruta smrt.

Poročano je bilo že v listu, da je naglo smrtno umrla rojakinja Mrs. Cecilija Hiti. O družini, ki jo je pokojnica zapustila, mi manjka podrobnosti in zato ne morem kaj več poročati. Rečem le to, da se je pokojnica mučila dolgo vrsto let s številnimi otroci ter čakala, da bodo odrasli ter ji končno postali v pomoč in ji olajšali življenje. Tistih srečnih dni pa ni hotelo biti od nikoder, in končno jo je rešila smrt nadaljnjega zemeljskega trpljenja.

Smrt je ponovno posegla v našo slovensko naselbino ter nam je ugrabila še mlado ženo Mrs. Jennie Kumše, soprogo naročnika "Glasa Naroda" rojaka Martina Kumšeta. Omenjena pokojnica je tudi gojila upanje dolgo vrsto let. Sedaj, ko so ji otroci že odrasli, štiri sinovi namreč, se ji je obetalo boljše in lažje življenje. Smrt je pa posegla med družino in po kratki bolezni pretrgala nit

življenja omenjeni rojakinji.

Pokojna Mrs. Kumše je bila doma iz Iga pri Ljubljani. V Ameriki se je nahajala od leta 1913. Stara je bila 47 let in članica sledečih društev: sv. Srca Marijinega, KSKJ; podružnice št. 1, SZS; "Majnika" SDZ; dramskega društva "Slovenija" in Oltarnega društva cerkve Srca Jezusovega. Člani in članice omenjenih društev so jo spremlili v velikem številu k zadnjemu počitku. Pogreb se je vršil 1. avgusta iz hiše žalosti v cerkev Srca Jezusovega in končno na pokopališče sv. Križa. Poleg žalujočega soproga Martina in štirih sinov, zapuščajo pokojnica v stari domovini še eno sestro in tri brate.

Kakor že omenjeno je bila pokojnica članica dramskega društva "Slovenija" oziroma ženskega pevskega zbora, ki se udeležuje pri omenjenem društvu ter nastopa pri raznih prireditvah.

Nekega dne se je pokojnica izrazila, da želi od prijateljice članice da ji ob mrtvaškem odru zapoje pesem: "Kje prijazen ste višave." Omenjena pesem ji je bila najbolj priljubljena, in na žalost so se ji njene želje izpolnile. Članice omenjenega društva so pokojnici izpolnile željo in ji ob mrtvaškem odru zapoje mило slovensko pesem, katera je vsem navzočim privabila solze v oči.

Naj bo pokojnici lahka ameriška gruda, prizadetim pa izrekam svoje sožalje.

Pozdrav!

Frank Troha.

EDINA SLOVENSKA POGREBNIKA

V NEW YORKU IN OKOLICI

PETER JAREMA MME. JULIA JAREMA

(za moške)

(za ženske)

Pogreb \$110. in VEČ

Predno greste kam drugam, pa če je še tako daleč, pridite, ali pa telefonirajte nam za pojasnilo.

Jamčimo, da boste z našo postrežbo popolnoma zadovoljni.
129 E. 7th ST., med 1. Ave in Ave A 707 PROSPECT AVE., vokal 155 St.
NEW YORK Tel.: ORchard 4-2565 B R O N X Tel.: MEIrose 5-8577

PO DVEH MESECIH NAJ-DENO TRUPLO ROJAKA.

Te dni sta dva dečka v podstrešju neke kolnice, kakih 14 milj od Menominee, Mich., našla že razpadajoče truplo nekoga moškega, o katerem se je pozneje ugotovilo, da je truplo rojaka Antona Komarja, starega 58 let in prej stanujočega v Port Washingtonu, Wis. Pokojnik je prišel v Menominee, Mich., iz Port Washingtona pred dvema letoma, kjer je nekaj časa delal pri svojem bratranecu Josephu Komarju, pozneje pa pri njegovi hčeri, Mrs. Walter Freiss. Proti koncu maja je odšel z doma in se od takrat ni več vrnil. Domači so domnevali, da se je morda vrnil nazaj v Port Washington, ali pa odšel v kako drugo naselbino. Mrliški oglednik pa je iz stanja trupla zdaj ugotovil, da je nesrečnik moral storiti prostovoljno smrt že takrat. Pokojnik, o katerem poročilo ne pove od kod je bil doma, zapuščal tu še ženo, v starem kraju pa mater. V Ameriki je bival 20 let.

MOHAR ZA POSLANCA.

Med drugimi slovenskimi kandidati v Clevelandu, ki kandidirajo za državnega poslanca, je tudi naš rojak Mr. Joseph Mohar, znani plumberski kontraktor, ki se že dolgo let aktivno udeležuje tudi v politiki. Mr. Joseph Mohar je že nad 18 let v podjetju ter je znan kot pošten in jako zmožen podjetnik. Joe je sin poznane pionirja Jožeta Moharja, ki živi zdaj na obširni farmi v Montani.

MICHIGANSKI SPORTNIKI SE POTEGNILI ZA ADAMIČA.

Boksarska komisija v Michiganu je ignorirala sklep boksarske komisije v Illinoisu, katera je odvzela Jimu Adamiču pravico boksanja v svoji državi za leto dni. Michigan

ROJAKI! ROJAKINJE!

NAJVEČJI IN NAJVARNEJŠI SLOVENSKI ZAVOD JE

Mestna Hranilnica Ljubljanska

Ima lastnih rezerv nad Din 26,000.000.—
vseh vlog pa okoli 400,000.000.—

Hranilnica posluje popolnoma normalno, vloge so izplačljive brez vsakih omejitev.

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

komisija pravi, da Jimmie Adamič, slovenski boksar, ni prekršil nobenega pravila po njenem mnenju in ima vso pravico boksanja v Michiganu. Še več. Michiganska komisija pravi, da izstopi iz Narodne (splošne) boksarske zveze, če se ta strinja z njeno sodbo glede Adamiča.

DOMAČE SLIKE NA WILLARDU, WIS.

Farmerji okolice Willard, Wis., bodo imeli lepo priliko videti premične slike iz stare domovine in slike iz domačega narodnega življenja Slovencev v Ameriki in sicer v soboto 6. avgusta ter v nedeljo 7. avgusta. Slike bo kazal Anton Grdina iz Clevelanda, kakor je to že storil pred več leti v veliko veselje tamošnjega prebivalstva. Grdinove slike so znane daleč po Ameriki. Predstavlja jo znamenite kraje stare domovine in tudi kako žive naši rojaki doma pri svojih hišah in delih. Kdor želi imeti užitek polno zabave, naj se potruži na Willard, Wis. Take predstave so redke in zato tudi zanimive. V soboto večer 6. in v nedeljo 7. avgusta sta večera slikovnih predstav. Le pridite!

Poročevalec.

P. S. — Slike bodo oba večera drugačne.

MILUWAUŠKE NOVICE.

Zadnji teden sta slavila 25-letnico zakonskega življenja John in Fanny Perko. Sorodniki in prijatelji so jima priredili "surprise party" nakar sta slavljenca odpotovala v Pennsylvanijo na obisk dveh Johnovih sester, Mary Bohine in Irwinu in Frances Bohine v White Valleyju.

"ODPRTA NOČ IN DAN SO GROBA VRATA..."

V Clevelandu je umrl John Muhič, star 36 let, rojen v Clevelandu. Zapuščal žalujočo mater, dva brata, in tri sestre, Josephine Slabe, Mary v New Yorku in sestro Lydijo, redovnico Notre Dame reda, in več drugih sorodnikov.

V Lost Creek, W. Va., je umrl John Keržnik po pet tednov trajajoči mučni bolezni. Rojen je bil v Smrečjah na Gorenjskem in zapuščal ženo Ivano.

V Joliet, Ill., je v bolnišnici umrl John Venišnik, star 56 let. Zapuščal dve omoženi hčeri, dva brata in dve sestri. V svojih mladih letih je bil v Južni Ameriki.

Slovenci v Kanadi

PAR NASVETOV IN PRIPOROČIL

Da smo na severu, v deželi kjer medvedje prespijo zime, ki so le malo krajše od 13. mesecev na leto, to menda vsi veste. Izgleda pa, da smo se te spalne navade tudi Slovenci tukaj nalezli. Rubrika "Slovenci v Kanadi" v vašem cenjenem listu dostikrat izostane. Menda ni dopisov. Od vseh tisočev, kar nas je tu, niti enega dopisa na teden. Žalostno.

Mr. V. R. Ručigaj se večkrat trudi, da bi nas malo vzdramil. Njegovi dopisi so zanimivi, tudi predlogi ki jih stavlja so stvarni. Toda ne gre, ker ni razumevanja, ki ga pa ne more biti brez organizacije. Mislim, da je zadnji čas da se o tem nekaj ukrene.

Mlajši doselenci so se prično uživali v razmere v novi domovini. Vem, da si vsi želimo čim ožjega sodelovanja s sorojaki kar bi bila narodna in posameznikom osebna pridobitev. Političnih predsodkov nas je kriza ozdravila. Komu se ne bi odprle oči, ko vidiš in občutiš civilizacijo dvajsetega stoletja na svoji koži!

Naj bi se ustanovila, oziroma naj bi se razširila katera že obstoječih slovenskih ne-političnih podpornih organizacij s sedežem v kakšnem večjem našem naselju. Vem, da bi se z lahkoto dobilo par nesebičnih voditeljev, posebno na vzhodu države. Uspeh bi bil zagotovljen, samo treba malo

dobre volje. Pravila naj bi bila časa in razmeram primerena. Vem, da assessmenti ni bi dosegli višine, ki jih mnogi že leta plačujemo židovskim družbam (po razredih).

Razmišljajte malo o tem, rojaki! Še nekaj. Gotovo se vas že mnogo pripravlja da obiščete svetovno razstavo drugo pomlad v New Yorku. Zakaj se ne bi sestali v kakšnem mestu, najboljšo Toronto ali Windsorju par dni prej, ter so se malo porogovarjali med seboj. Tine, ki je mendar znan vsem kanadskim Slovincem, naj bi organiziral sestanek združen seveda s piknikom.

On se po splošnem mnenju najbolj razume na take stvari. Naj še kdo drugi pove svoje mnenje.

Vas list je O. K. Mr. Keržetovi članki stvarni in zanimivejši; naj bi jih vsakdo čital! Zgaga ga bje za vse, kar vas je tam v U. S. A. Zasluziš, Peter, da se Ti postavi spomenik tam na "Krancelnu" pri Skofji Loki, v kateri si menda črpel moč in učenost iz "midle pa fežka." Upam, da nas še zabavaš vsaj še par desetletij. In če se hočeš pozdraviti, pridij gori k nam. Par sto inkej od dr. Komrjev Te bo nprvilo championa v teku, mogoče še celo abstinenta. Ne da kritiziram, ali moje mnenje je, da so romani kot "Ljubezen za

ljubezen" preživeli. Dajte nam kaj bolj zanimivejšega iz domačega življenja od naših pisateljev. Vsi vam bomo hvaležni!

Delavske razmere so tukaj, kot mislim, povsod. Zlati rudokopi, ki jih je mnogo raztresenih po teh ogromnih severnih planjavah, delajo priliko, le plače niso delu primerne, ker po par letih v raznih plinih in prahovih je človek živ mrlič.

Kakšno je življenje po kempah pa tudi mnogi veste, če se more to življenje imenovati.

Ves obrat do nas se vrši z aeroplani, ki pristajajo na jezirih, ki jih je tu brez števila; težji tvor pa privlečejo pozimi traktorji, ki jim včasih vzame za pot več tednov.

Slovencev je tukaj več, posebno okoli Red Lake-a. Napredujemo slabo; eni prosperirajo, t. j. iščejo zlatonosne žile, drugi zopet nalagajo težko zaslužene denarje v razne delnice (shares).

Južno od tu je zelo razvita lesna industrija, kjer je zaposlenih na stotine naših ljudi. Pa naj bo dovolj za enkrat! Naj se še kdo drugi kaj oglasi, saj nas je na "tavžente."

Pozdrav vsem znanec, prijatelj in čitateljem Glasa Naroda po U. S. A. in Kanadi od

Stanleya.

Jackson Manion, Ont. Can.

ZGODOVINSKI ROMANI

SVETOVNOZNANEGA POLJSKEGA ROMANOPISCA

Henrika Sienkiewicza

PO POSEBNI CENI

KRIZARJI

I. in II. zvezek, broš. ... \$3.75

MALI VITEZ

Vezano \$3.25

POTOP

I. in II. zvezek, broš. ... \$3.50

QUO VADIS

I. in II. zvezek, broš. ... \$3.—

ZA KRUHOM

Broširano ... 25c

Z OGNJEM IN MECEM

Mehko vezano \$2.—

(Poštino plačamo mi.)

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th Street

New York

Ugotovitve WPA

Pred kratkim je bila zaključena ljudska ocena, pri kateri so odlični državljani vsakega stanu v kakih 8.000 občinah 42 držav izrazili svoje mnenje o federalnem delovnem programu (Federal Works Program) in izid je bil, da se je enoglasno odobrilo načelo dela mesto podpore za nezaposlene — in da pretežna večina odobrava splošni načrt in upravljanje Works Progress Administracije.

Enajst vsenarodnih organizacij in ustanov je sodelovalo pri tej oceni — v svrhu, da se ugotovi vrednost Work Program za občinstvo, za nezaposlene, in za ves narod. Sodelujoče organizacije so bile: American Association of Planning Officials, American Engineering Council, American Institute of Architects, American Municipal Association, American Welfare Association, National Aeronautic Association, National Recreation Association, United States Bureau of Public Roads, United States Conference of Mayors in Works Progress Administration.

Državljan, ki so vpsali svoja poročila onim javnim agencijam, ki so priporočale kak WPA projekt, so bili organizirani v ocenjujoče odbore za določeno državo. Osebe teh odborov pokazuje nepristranski značaj preiskave. Tipičen imenik nekega odbora vključuje: predsednika kolegija, bivšega predsednika stavbinske družbe, civilnega inženirja, predsednika državne federacije ženskih klubov, uradnika državnega sveta, predsednika roditeljsko-učiteljskega združenja, člana državne legislature, ravnatelja urada za socialno oskrbo, eksekutivnega uradnika ameriškega Rdečega križa in predsed-

nika državne poljedelske organizacije (State Grange). Vsega skupaj, 360 takih državljanov je tvorilo članstvo državnih ocenjujočih odborov.

Sodba državnih odborov se je naslanjala na natančna poročila s strani odgovornih lokalnih uradnikov 8.000 odborov.

Vsi odbori se strinjajo brez izjeme v mnenju, da od pomoči potom dela (work relief) treba dati prednost pred denarno podporo (dole), toliko radi dobrega učinka na nezaposlene, ker ohranja njihovo zdravje, ponos in izurjenost, kolikor radi koristi, ki jih občine same dobivajo od Works Program. Ni bilo niti enega protivnega mnenja na vprašanje: "Ali so izboljšave in potrebe, ki so bile izvedene, potrebne in koristne za občine."

Vsi odbori razum trih so soglašali, da zgrajene javne objekte so trajne vrednosti. Trije pa so kvalificirale svoje izjave, češ da nekatere so trajne vrednosti, druge pa ne. Da negradbeni projekti imajo trajno vrednost, je bilo poudarjeno v vseh poročilih, ki so o njih razpravljali, razun v enem slučaju. V dotični državi obstoja namreč nesoglasje, kar se tiče koristnosti te vrste delovanja v državi, ki je pretežno poljedelska.

Večina je soglašala, da kakovost dela je bila dobra, da se je ta izboljšala z razvojem programa, da pa dobro nadziranje je potrebno, ako naj se ohrani visoki standard dela.

Po mnenju velike večine poročil je work relief ohranil izurjenost nezaposlenec in olajšal njih povratek v privatno industrijo. Izboljšal je fizične razmere občinstva v večini

Naročniki!

Pazite na ŠTEVILKE poleg naslova, ki pomenijo: prva mesec, druga dan in tretja pa leto, kdaj vam naročnina poteče. Naprimer: — 7. 30. 38

TO POMENI, da vam je naročnina potekla 30. julija, 1938

Poslajte pravočasno, da nam prihranite nepotrebno delo pošiljanja opominov.

GLAS NARODA, 216 W. 18 St., New York

krajev in povsod pospešil razvoj dalekosežnih javnih načrtov.

Vsa poročila se strinjajo v tem, da "boondoggling" — delo samo v svrhu, da se nekaj dela — je stvar preteklosti. Našlo se je malo ali nič primerov za tako vrsto projektov.

Iz Slovenije.

NENAVADEN DINARSKI KOVANEC

V neki kamniški gostilni je gost slučajno zapazil, da ima dinarski kovanec, ki ga je držal v roki, na obeh straneh kraljevo podobo. Takoj je pomislil, da gre za falzifikat, po natančnejšem opazovanju nenačnega denarja pa je ugotovil, da je sestavljen iz dveh polov. ki sta skrbno zvarjeni, tako da na prvi pogled novi kovanec ne zbuja nobene sumnje. Neznani falzifikator je moral pri dveh novih skrbno izpiliti ono polovico kovanca, ki ima številko, in ju potem lepo zvariti, tako da ima novce isto debelino in težo kot vsak dinarski kovanec.

Zdaj pa je vprašanje, čemu je žrtvoval toliko časa in truda, da je iz dveh dinarskih kovanec napravil enega, ki ima na obeh straneh kraljevo podobo. To ne bo težavno uganiti. Po deželi se vedno radi igrajo za denar tako, da mečejo novce v zrak. Enemu igralcu pripadejo novci s številko na gornji strani, drugemu pa novci s podobo. Nepoštenjak, ki si je preskrbel dva dinarska kovanca, enega s številko, drugega pa s kraljevo podobo na obeh straneh, bo pri igri v vsakem primeru dobil, ker nasprotnikom niti ni misel ne bo prišlo, da se kdo poslužuje tako prebrisanih trikov. Vsak bo sebi pripisoval smolo, nasprotniku pa srečo v igri.

DOLENJSKI SE OBETA DOBRA LETINA

Iz Dolenjskih Toplic poročajo: Poljski pridelki na Dolenjskem kažejo letos izredno lepo. Dasi je malo dežja, vendar se ni bilo doslej kakšne škode. Toliko pa že pade dežja, da poživijo rastline. Jčemen in pšenica sta že požeta. Zlasti pšenica ima prav lepo in težko klasje, kakršnega že ni bilo od vojnega leta 1917. Tudi vsi drugi poljski pridelki kažejo lepo, zlasti koruza in krompir. Enako lepo se razvijata fižol in zelje, ki ga gojenice niso tolikanj napadle kakor preteklo leto. Sedanje vreme je zlasti ugodno za vinograde, ki so jih zdaj že četrtič škropili. Po goricah, ki niso bile pomladi prizadete od obšutnega mraza, se obeta, če ne bo še kake nesreče, prav obilna in tudi dobra trgatava.

Sadja pa letos ne bo veliko, ker je mraz onemogočil ob cvetja oplemenitev. Zadevolni pa so do čebelarji, ker je čebelina paša obilna. Mana pada vsako jutro, pa tudi hoja zelo medu, tako da čebele prav pridno in hitro polnijo satje, ki ga jim "neusmiljeni" čebelar sproti pobira in tako priganja čebelice na še pridnejše delo. Hojev med je sicer zelo dober in zdravilen, vendar ni priporočljiv za hrano čebelam v zimskem času. Zato bodo čebe-

larji pred ajdoco pašo odvzeli ves ta med, da bo le ajdovec čebelam za zimsko prehrano, kar je zelo priporočljivo.

SAMOMOR DRUŽINSKEGA OČETA

V Vodicah za Šmarno goro so imeli žalosten pogreb. Zvečer v mraku sta položila dva

občinska cestarja v sveži grob na neblagoslovljenem delu pokopališča ob zidu truplo posestnika in kurjača v opekarni na Černušah Jožeta Velčiča iz Polja, ki si je v duševni zmedenosti končal življenje. Pokojniku ki je bil skrben gospodar, je lani v novembru menadoma umrla žena, ki mu je zapustila 5 nepreskrbljenih otrok, izmed katerih najstarejša hči je stara 13 let, najmlajši pa komaj leto dni. Moža je ženina smrt globoko potrla, vendar je še dolgo vztrajal in se prebijal skozi življenje. Nedavno se je ozrl za drugo ženo, da bi preskrbel nedoletnim otrokom materš pa ni našel prave. Pred meseci mu je upadel pogum in je jel popivati. Zadnji čas je bil ves potr in je hodil okrog zmeden, dokler si ni končal življenja. Velčič, ki je bil star šele 42 let, se je obesil na stopnicah hiše, ki vodijo v podstrešje, kjer so ga našli sedmoro otroci.

Pošljite nam

\$1

in mi vam bomo pošiljali 2 meseca

"Glas Naroda"

in prepričani smo, da boste potem stalni naročnik.

Knjige, katere toplo priporočamo

MORSKI RAZBOJNIK. Spisal Fred. Marryat. (193 strani.) V duhu čitatelja oživi romantika v najbolj pestrih barvah. — Kri in ljubezen. — Viteštvo in maščevanje. — Časi, v katerih sta spretnost in gibčnost odločevali. Cena 85c.

MORSKI VOLK. Spisal Jack London. (328 strani.) — Eden najboljših romanov znamenitega ameriškega pisatelja, ki je pisal svoje romane največ po svojih lastnih doživljajih. Roman je zanimiv od prve do zadnje strani čitatelj ga ne bo odložil, dokler ga ne bo prečital do konca. Cena \$1.25

OD ŽIVLJENJA STRTA. Spisal M. J. Breime. (337 strani.) Strašna usoda šestnajstletne mladenke, ki je iz radovednosti zašla v nepoznano življenje ter prežgoda padla po krivdi drugih. Povest je pisana v obliki dnevnika. Cena \$1.50

OGENJ. Spisal Henry Barbusse. (337 strani.) Pretresljiv opis prizorov iz svetovne vojne. Edinole mojster kakor je Barbusse je mogel napisati kaj takega kot je "Ogenj." Cena \$1.00

ODISEJ IZ KOMENDE. Spisal Ivan Pregelj. (269 strani.) Opis lanberskega gospoda bo ostal v spominu slehernemu, ki ga bo prečital. Pregelj je mojster sloga in jezika. Prištevajo ga med najboljše sodobne slovenske romanopisce. Poleg romana vsebuje knjiga še nekaj krajših črtic. Cena \$1.50

ZGODBE ZDRAVNIKA MUZNIKA. Spisal Ivan Pregelj. (98 strani.) Pregelj je eden najboljših slovenskih pisateljev. Ta zgodovinska povest prav nič ne zaostaja za njegovimi drugimi deli. Pregelj je globok, navzlic temu pa lahko razumljiv tudi preprostemu človeku. Cena 70c.

POD KRIVO JELKO. Spisal Peter Bohinc. (160 strani.) Rokovnjači na Gorenjskem. — Črni graben. — Veliki Grog. — Primeri rokovnjaške govorice. Povest temelji na zgodovinskih virih ter je poleg Jurčičevih "Rokovnjačev" svojevrstna v slovenski književnosti. Cena 55c.

POD SVOBODNIM SOLNCEM. Spisal Franc S. Finigar. 2 zvezka 300 in 368 strani.) Po izjavi kritikov je to najboljši zgodovinski roman. Opisuje življenje starih Slovencev. Mladega Iztoka je zanesla pot v Bizanec, današnji Carigrad, kjer se je seznanil z Ireno ter se zaljubil v njo. Cesarica si je zamen prizadevala ujeti ga v svoje mreže. Cena \$4.00

POSLEDNJI DNEVI POMPEJA. Spisal Bulver. (2 knjigi in 280 strani.) Zgodovinski roman iz časa, ko je bohtelo razkošno življenje v Pompejih in Herkulanumu. Borbe s amfiteatru. Spletke egipčanskega "čarovnika." Glauk in njegova ljubezen. Strašna usoda. Cena \$1.25

PUSTOLOVŠČINE DOBREGA VOJAKA ŠVEJKA. Spisal Jaroslav Hašek. (2 zvezka 263 in 230 strani.) Če se hoče od srce nasmejati, čitatelj to delo slavnega češkega humorista. Britka satira na staro Avstrijo. Švejkove pustolovščine ne izvajajo iz človeka samo smeha, pač pa krotot. Cena \$2.40

POVESTI IZ DNEVA IN NOČI. Spisal Guy de Maupessant. (157 strani.) V knjigi je zbranih dvajset najboljših črtic slavnega francoskega pisatelja. Vse od prve do zadnje so skrajno zanimive ter neprekosljive po svoji vsebini. Maupessant je eden najbolj čitanih pisateljev. Cena \$1.00

ROMAN TREH SRC. Spisal Jack London. (432 strani.) Ena najbolj zanimivih in najdaljših povesti slavnega ameriškega pisatelja. Ko jo človek prične čitati, se ne more odtrgati od nje. Jack London je mojster opisovanja, navzlic temu je pa roman na vso moč živahen in zanimiv. Cena \$1.50

SAMOSILNIK. Spisal Anton Navačan. (153 strani.) Knjiga vsebuje deset povesti slovenskega pisatelja Navačana, ki se je proslavil s svojo zbirko "Naša vas." Snov je povečini vzeta iz življenja naših rojakov iz bivše Štajerske. Cena \$1.50

ŠTEFAN GOLJA IN NJEGOVI. Spisal Ivan Pregelj. (253 strani.) Tragična usoda župnika Golje, potomca tolminskega puntarja. Njegova puntarska kri je prav do smrti kljubovala. Knjiga vsebuje poleg drugih črtic tudi dve klasični pridigi Tomaža Rutarja. Cena \$1.50

TARZANOVE ŽIVALI. Spisal Edgar Burroughs. (294 strani.) Nadaljevanje "Tarzana," ki je že vsaj po imenu znan vsakemu omikanecu. Dasi je snov povesti neverjetna, se lahko čita in se človek polagoma tudi v neverjetnost vživi. Cena 85c.

TOLOVAJ MATAJ. Spisal Franc Milčinski. (151 strani.) Naš najboljši humorist je zbral v tej knjižici nekaj črtic, ki so tako ljubke in priske, da čitatelj ob čitanju zares uživa. Posebno zgodba o Cefizlju je naravnost klasična. Cena \$1.00

UMIRAJOČE DUŠE. Spisal Ilka Vašte. (220 strani.) Roman iz stare Ljubljane. Značaji so izrazito opisani, istotako tudi takratne navade. Ljubljana nam je povečini znana iz začetka sedanjega stoletja, kdor jo pa hoče poznati iz prejšnjih stoletij, naj prečita ta roman. Ne bo mu žal. Cena \$2.50

CVETJE V JESENI. — VISOŠKA KRONIKA. Spisal Ivan Tavčar. (418 strani.) "Cvetje v jeseni" in "Visoška kronika" sta najboljši deli pisatelja Tavčarja. Kritika je soglasnega mnenja, da je v teh dveh delih prekosil samega sebe. Obe se jani se vršita v Škofji Loki oziroma v Poljanski dolini. Cena \$2.50

ZADNJA NA GRMADI. Spisal Franc Jaklič. (268 strani.) Tudi dolenska Ribnica je imela svoj čarovniški proces. Pisatelj Jaklič je na podlagi zgodovinskih virov dobro opisal preganjanje in kaznovanje "čarovnic," ki so bile sicer povsem nedolžne ženske. Cena \$1.00

ZADNJA PRAVDA. Spisal J. S. Baar. (184 strani.) Povest je prevedena iz češčine. Ob čitanju se čitatelj vživi v življenje nam sorodnega češkega človeka. Baar je priznan češki pisatelj, in boljsega prevoda si skor ne moremo želeli. Cena 85c.

ZLOČIN V ORCIVALU. Spisal E. Gaboriau. (246 strani.) Gaboriau je bil bolj ustvarjen za detektiva nego za pisatelja, dasi je tudi kot pisatelj nedosegljiv. Čitatelj ne reši v romanu zagonetke, dokler ne prečita do konca. Cena \$1.00

ŽIVI VIRI. Spisal Ivan Matičič. (411 strani.) Najznamenitejše delo pisatelja "Na krvavih poljanah." Pisatelj je segel v najbolj zgodnjo zgodovino ter mojstrsko razvil snov do današnjih dni. Lepo vezana knjiga bo kras vsaki knjižnici in vsak jo bo čital z zanimanjem. Cena \$2.00

AGITATOR. Spisal Janko Kersnik. (99 strani.) Janko Kersnik je poleg Jurčiča najbolj znan in priljubljen slovenski pisatelj, kar jih je živel v drugi polovici devetnajstega stoletja. Njegovega "Agitatorja" bo sleherni čital z užitkom. Cena \$1.00

HČI CESARJA MONTEZUME. Spisal M. Rider Haggard. (383 strani.) Delo, ki zavzema odlično mesto v svetovni literaturi. Napeto do skrajnosti. Čitatelj bo roman z užitkom prečital od začetka do konca. Cena \$1.50

Za gospodinje

Kuharske Knjige...

Slovenske žene so splošno znane kot dobre kuharice. Vsakdanjo hrano znajo pripraviti okusno in spretno brez posebnih kuharskih navodil. Naša slovenska kuha je nekaj posebnega, ker je vzeta iz vseh narodnosti, katere so se stavljale nekdanjo Avstrijo. Ni rečeno, da mora dobra kuha biti ravno draga, pridenite kakšne malenkostne stvari, kot te ali one zelenjave ali dišave in napravite posebno tečno, okusno jed.

V knjigarni "Glas Naroda" imamo sledeče kuharske knjige, ki bi Vas morda zanimale:

LJUDSKA KUCHARICA

Najnovejša zbirka navodil za kuhinjo in dom. Cena 50c

KUCHARICA

965 navodil, 255 strani. broširana \$1.25. ... vezana \$1.50

SLOVENSKA KUCHARICA

Najpopolnejša izdaja — 728 strani. Cena \$6.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET NEW YORK

Kratka Dnevna Zgodba

ANTON ČEHOV:

RED

Učitelj vojne akademije Lev Pustjakov je stanoval skupaj s svojim tovarišem, poročnikom Ledenevskim. Nanj se je tudi obrnil na novoletno jutro:

"Glej, Griša, za kaj gre!" je rekel poročniku po običajnem novoletnem voščilu. "Ne bi te vznemirjal, če si ne bi bila tako podobna. Posodi mi, gospod, za danes tvojega Stanislava. Veš, povabljen sem na kosilo k trgovcu Spičkinu; pa naj poznaš tega Spičkina: strahno ljubi odlikovanja in ima vse, ki se jim na prsih ali v gumbarci ne blišči kakšna stvarca, za ničvredneže. Razen tega pa ima dve hčerki... Nastjo, veš, in Zino... Povem ti to, ker je druga... Saj me razumeš, dragec! Daj, napravi mi uslugo."

Vse to je povedal Pustjakov, zatikajoč se in zardevajoč in se pri tem boječe oziral na vrata. Poročnik se je zarežal, a mu je ustregel.

Ob dveh popoldne se je Pustjakov pljal z izvoščikom k Spičkinovim in si ponosno gledal na prsi. Tam se je namreč v zlati svetlobi bliščal tuji Stanislav.

"Kako se sam sebe bolj spoštuješ!" si je mislil. "Mala stvarca, pet rubljev, nič več, pa kakšen vtis ti napravi!"

Ko je došel do Spičkinove hiše, si je malo popravil suknjo in počasi izplačal izvoščika. Zdlo se mu je, da je izvošček kar čkamenel, ko je pogledal njegovega Stanislava. Pustjakov je zadovoljivo pokakšjal in stopil v hišo. V sprednji sobi si je slekel suknjo in pogledal v ogledalo. Za dolgo mizo je tam že sedela kakih petnajst gostov in obedovalo. Čulo se je govorjenje in rožljanje posode.

"Kdo zvoni?" se je začel gospodarjev glas. "O, Lev Nikolaevič! Kar izvolite! Malo ste zamudili, pa nič hudega. Pravkar smo prisledli."

KADITE naravnih tobakov brez posebnih diskov, turški, macedonski in grški tobak najbolje vrste po \$2.65 funt; tobak 4. vr. 1 pa po \$1.90 funt. — Turkiški tobak mešan z domačim \$1.35 funt. — Pošiljatelj pošilja poštne proste, ali manj kot en funt ne pošilja. 25% pošiljate za vsako naročilo, ostanek pa po C. O. D.

STROJ ZA ZVLJANJE CIGARET... 35 centov. — Importiran cigaretni papir 5 c. za zavitek, 12 zavitev pa 50c. Prodajatelj tobaka naj piše za informacije glede cen. — Jamčimo za najboljšo postrežbo.

ATLAS TOBACCO Co.
301 WEST 40th ST., NEW YORK, N. Y.

Pustjakov je napol prsi, se priklonil in stopil v obednico. Za mizo, poleg Zine je sedel njegov službeni tovariš, učitelj francoščine, Trembland. Da bi pokazal Francoza red, bo pomenilo cel kup samih neprijetnih vprašanj, pomenilo bi za vse večne čase se osramotiti, izgubiti vso čast.

Najprej si je Pustjakov hotel strgati red, ali zbežati nazaj. Ali red je bil trdno pritrjen in odtrgati je bilo nemogoče. Urno si je položil desnico na prsi, priklonil red, se sklonil ter se nerodno priklonil. Ne da bi komu podal roko, se je težko spustil na prazno mesto, kot nalašč baš nasproti Francozu.

"Napil se je najbrž!" si je mislil Spičkin, ko je videl njegovo zmedenost. Postavili so predenj krožnik juhe. Z levico je vzel žlico, pa se je spomnil, da v dostojni družbi ni spodobno jesti z levico. Zato je rekel, da je že obedoval in da nima prav nobenega teka več.

"Sem že jedel... hvala lepa..." je zamrmral. "Bil sem na obisku pri dedu, protopopu Elejevu, pa me je povabil naj pobeđujem skupaj."

Duša Pustjakova se je napolnila s čudno žalostjo; juha je razsijala tako prijeten vonj in od kuhane jestrovine so se dvigali nenavadno okusni dimčki. Poskušal je osvoboditi desnico, in zakrili red z levico, a to se mu je zdelo nerodno.

"Opazili bi. In roka bi se gata čez vse prsi, kot da bi se pripravljali peti. O Bog, da se kmalu konča ta obed! Najem se že pozneje!"

Po tretji jedi je z enim očesom poskledil na Francoza. Ta pa se je iz neznanih vzrokov tudi silno zmedel in gledal nanj ter ni ničesar jedel. Ko sta se spogledala, sta se oba že bolj zmedla in povesila oči v prazne krožnike.

"Videl je lopov!" je pomislil Pustjakov. Po rdečici vidim, da je opazil. In ta ničvrednež vse zatoži. Že jutri bo nesel to na uho ravnatelju!

Poobedovali so gostje četrti jed, poobedovali so tudi peto, po volji božji.

Tedaj pa se je dvignila neka visoka ženska s širokimi, tenkimi nosnicami, topim nosom in krmežljivimi očmi. Pogladil se je po pleši ter spregovoril:

"Predlagam, da napijemo na zdravje navzočih dam!"

Gostje so se šumno dvignili in prijeli za čaše. Gromki "hura" se je razlegal po vsej hiši. Dame so se zahvalile in

pričele trkati. Pustjakov se je dvignil in prijel čašo z levico. "Lev Nikolaevič, dajte prosim te čaše Nastasji Timofeevni!" se je obrnil nanj neki gost ter mu podal čašo. "Naj ona izpije."

V tem hipu je bil Pustjakov v veliki zadregi, moral je zapostiti le zagledal luč dneva in zasijal v svoji čisti, zlati svetlobi.

Pustjakov je prbledel, glava mu je klonila na prsi in po strani je pogledal na Francoza. Ta pa ga je gledal z začudenimi vprašujočimi očmi. Ustnice sta se mu tresli in iz obraza je mahoma izginila vsa zmedenost.

"Julij! Avgustovič!" se je obrnil nanj gospodar. "dajte mi prosim steklenico."

Francoz je neokleto stegnil desnico k steklenici in — o sreča! — Pustjakov je zagledal

red na njegovih prsih. Pa to ni bil Stanislav, ampak kar cela Ana. A, zato se je tudi Francoz zmedel. Pustjakov se je zasmejal od zadovoljstva, sedel je in se oddahnil.

Sedaj pač ni imela pomena skrivati Stanislava. Oba imata isti greh na grbi in nikdo ne more nikogar osramotiti.

"A — hm!" se je začudil Spičkin, ko je zagledal red na prsih učiteljevih.

"Da, da!" je dejal Pustjakov. "Čudovito, kaj ne, Julij Avgustovič! Kako malo odlikovanj je bilo pred prazniki. In koliko nas je vseh, pa sva ga dobila le vi in jaz. Čudovito, res!"

Francoz je veselo priklinal z glavo in napol levo stran prsi, kjer se je ponosno košatila Ana tretje stopnje.

Po obedu je Pustjakov hodil po vseh sobah in kazal gospem svoj red. Lahko mu je bilo v duši in prijetno, čeprav mu je malo krulilo po trebuhu.

"Če bi vedel," si je mislil ter zavestno pogledal na Tremblanda, ki se je s Spičkinom pogovarjal o odlikovanjih: "Jaz bi si našel kar Vladimirja. Ej, da ničem vedel!"

Samo ta misel ga je mučila. Sicer pa je bil popolnoma srečen.

prave v rudniku in ugodne zdravstvene razmere v mestu. Značilne bolezni, ki jih povzročajo živorebrni hlapi, so izginile. Končno pohvali zdrav rod, ki biva v idrijski kotlini. Letos, pravi, so v Idriji našli 122 družin z več kot sedmimi otroki.

V topilnicah železa

so blagoslovili novo peč, ki so jo bili zgradili v zadnjem času. Eno izmed dosedanjih starih peči so že pred kratkim dočela izločiti iz obrata. Svečanosti je, kakor beleži "Piccolo" prisostvoval tudi častnik ki je dodeljen komisariatu za vojno industrijo.

Obnova fašistične organizacije pri Sv. Nedelji

Pri sv. Nedelji blizu Vžina, de v Istri so ponovno ustanovili samostojno fašistično društvo. Njegov območje bo obsegalo poleg sv. Nedelje še kraje Gastellier, Košane, Tadiče, Babiče, Valentice, Deklice in Voliko Stanejo. Za tajnika društva je bil imenovan Giuseppe Cospeto.

Nova žrtev granate

Blizu Soče nad Bovecem se je mali pastir, 13 let stari Karmel Mlekuz smrtno ponesrečil. Med pašo ovac je v gori našel menjšo granato in jo skušal razstaviti, pa mu je pod udarci kamenom eksplodirala. Fant je pri priči ubilo. Njegovo truplo je našel pozno v noči njegov ded, ki je v skrbeh za fanta, katerega do večera ni bilo domov, prišel pogledat na planino, če se morda ovce niso porazgubile, a ne stika fant za njimi. Okrog trupa je bila vsa trava o-mojena in daleč na okrog je ležalo polno drobcev granat. Starec si je truplo naložil na rame in ga odnesel v dolino, kjer so ga pokopali.

ZA DELOM...

Peter Bell, farmerski delavec iz Wadesboro, La., je prehodil 2500 milj v nadi, da najde stalno delo. V naročju nosi svojega dve leti starega sina. Fotografiran je bil ob prihodu v Seattle, Wash.

AVTOMOBILSKA NESREČA

18. julija so pripeljali iz Loškega Potoka v ljubljansko bolnišnico tri žrtve težke avtomobilske nesreče. Šofer prevoznice tvrdke Verderber iz Kotarja Urban Hrovat je odpeljal iz Loškega Potoka na tovarnem avtomobilu okrog 3000 kg desk in zabojev. Poleg njega sta bila na avtomobilu še dva delavca in sicer Rihard Grinseis ter kajzar Anton Poje iz Drage. Ko je Šofer vozil po strmim klanec poleg vasi Retje je nenadoma počila pnevmatika na prednjem kolesu, kar je imelo za posledico, da je avto v hipu vrglo na rob ceste. Av-

to s tovorom vred se je nagnil in zletel kakih 30 metrov globoko, kjer se je postavil spet na kolesa, ki so bila seveda strta, ker se je voz štirikrat prekopnil.

Izpod tovara so ljudje, ki so opazili nesrečo, potegnili pone, srečence vse krvave. Nemudoma so jih odnesli v Retje, kjer so jim nudili prvo pomoč, medtem pa so iz Loškega Potoka že odposlali na reševalno postajo v Ljubljano brzojavko in zaprosili za pomoč. Vse tri poškodovance so pripeljali z reševalnim avtom na kirurški oddelk, kjer so uredili, da ima Hrovat odtrgane desne noge pod koleno. Poje odtrgano desno roko, dočim ima Grinseis zlomljenih več rebrov.

Primorske Vesti

Gospodarski pomen idrijskega rudnika

Idrijski rudnik je od svojega početka dajal lastniku lep vsakleten dobiček. Objavljena je statistika dohodkov od l. 1780 do 1918, ki kaže da so se v tem času samo tri leta zaključila z izgubo, a še ta je bila le navidezna, ker se objavljene številke nanašajo na prodajo živega srebra in cinobra, ne pa na zaloge, ki so bile vedno polne. Po vojni dohodkov iz rudnika niso objavljali. Tu in tam je bilo slišati, da rudnik pri naša država izgubo; s tem se je večkrat utemeljeval odpust delavcev. Za dvoletje 1936 in 1937 pa so izšli podatki, ki sicer nimajo uradnega značaja, a gotovo izhajajo iz pravega vira.

V julijski številki zelo razširjenega mesečnika "Le vie d'Italia" je neki V. Querle napisal s številnimi slikami članek "Vir bogastva za avtarkičen boj."

"Idrijsko živo srebro," v katerem navaja, da je v letih 1936 in 1937 Idrija izvozila 25,269 železnih posod (posoda stekleničaste, podolgovate oblike drži 34,5 kg živega srebra), to je 8718 kvintalov živega srebra. Najvišji predvojni pridelek je bil leta 1913, namreč 8200 kvintalov v enem samem letu. Izvoz je šel največ v Nemčijo, v Anglijo, v Združene države, v angleško Indijo; majhne količine so prevzele Francija, Ogrska, Japonska, Kanada in druge države. Za to srebro je država dobila iz inozemstva 30 milijonov zlatih lir, prodaja na notranjem italijanskem trgu pa je vrgla dva milijona. Prva dva meseca letošnjega leta je rudnik izvozil že okoli 360 kvintalov živega srebra in sicer največ v Anglijo, Nemčijo, Romunijo in Francijo. Povpraševanje je vedno veliko.

Rudnik je jako dobro opremljen, da lahko zadosti vsakemu naročilu. Članek pravi, da je živorebrne rude še za najmanj 20 let, če se bo izkopavanje nadaljevalo v tej meri, ne glede na ležišča, ki se že kažejo.

Na vsem svetu znaša pridelek živega srebra 80.000 posod letno. Na Italijo (Idrija in toskanski rudniki) jih odpade več kot tretjina, namreč 30 tisoč. Odkar je Almaden na Španskem zaradi državljanske vojne ustavil obratovanje, ima Italija monopol živega srebra na evropskem trgu. Prej je tr-

Karl MAY

IZ BAGDADA V ŠTAMBUL

4 knjige, s slikami, 627 strani

VSEBINA: Smrt Mohamed Emina. — Karavana smrti. — Na begu z Goropa. — Družba En Nast.

Cena \$1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM

4 knjige, 598 strani, s slikami

VSEBINA: Jezero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kako sem v Mekko romal. — Pri Samarihi. — Med Jezidi.

Cena \$1.50

PO DIVJEM KURDISTANU

4 knjige, 594 strani, s slikami

VSEBINA: Amadija. — Beg iz ječe. — Krona sveta. — Med dvema ognjema.

Cena \$1.50

PO DEŽELI SKIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 577 strani

VSEBINA: Brata Aladžija. — Koča v soteski. — Miridit. — Ob Vardarju.

Cena \$1.50

V GORAH BALKANA

4 knjige, s slikami, 576 strani

Kovač Šimen. — Zaroka z zaprekami. — V golobnjaku. — Mohamedanski svetnik

Cena \$1.50

SATAN IN ISKARIOT

12 knjig, s slikami, 1704 strani

VSEBINA: Izeljenci. — Yuna Šetar. — Na sledu. — Nevarnosti nasproti. — Almaden — V treh delih sveta. — Izdajalec. — Na lovu. — Spet na divjem zapadu. — Rešeni milijoni. — Dediči.

Cena \$3.50

WINNETOV

12 knjig, s slikami, 1753 strani

VSEBINA: Prvikrat na divjem zapadu. — Za življenje. — Nšo-či, lepa Indijanka. — Prekletstvo zlata. — Za detektiva. — Med Komanči in Apači. — Na nevarnih potih. — Winnetovov roman. — Sans Ear. — Pri Komančih. — Winnetova smrt. — Winnetova oporoka.

Cena \$3.50

ZUTI

4 knjige, s slikami, 597 strani

Boj z medvedom. — Jama draguljev. — Končno. — Rih in njegova poslednja pot.

Cena \$1.50

Naročite jih lahko pri

Važno za potovanje

Kdor je namenjen potovati v stari svet ali dobiti koga od tam, je potreben, da je poučen v vseh stvareh. Vselej namo dolgotrajne skušnje Vam zmožemo dati najboljša poiznanila in tudi vse potrebne prekrbete, da je potovanje uspešno in hitro. Četo se spono obrnite na nas za vse poiznanila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, poiznanila, vizete in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljan naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker prido se dabi iz Washingtona povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT. trpi najmanj en mesec.

Priloge torej takoj za brezplačno navodila in zagotavljanje Vam, da boste purni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)

216 West 18th Street
New York, N. Y.

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

E15

UPRAVA "GLAS NARODA"